

Marek Gumkowski

"Esej Stanisława Przybyszewskiego
"Ein Unbekannter" w świetle nowego
materiału", Ole Michael Selberg,
"Pamiętnik Literacki" R. 64 (1973) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 216

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SELBERG Ole Michael: Esej Stanisława Przybyszewskiego "Ein Unbekannter" w świetle nowego materiału. "Pamiętnik Literacki" R. 64:1973 z. 1 s. 217-231.

Esej Przybyszewskiego "Ein Unbekannter", który ukazał się w berlińskiej "Der Kritik" w 1896 r., poświęcony był interpretacji twórczości norweskiego rzeźbiarza G.A.Vigelanda. Na podstawie listów Przybyszewskiego do przyjaciela i mecenasa rzeźbiarza - S.Larpenta, oraz korespondencji Larpenta z Vigelandem prześledzić można dzieje powstawania eseju i późniejszych polemik wokół jego treści. Przybyszewski zinterpretował sylwetkę artystyczną rzeźbiarza w charakterystyczny dla siebie "demoniczny" sposób, czemu przeciwstawił się zarówno Larpent, jak i Vigeland, który jednak doceniał artystyczne wartości eseju.

BP/50/99

M.G.

(II) SKARGA Piotr: Kazania sejmowe. Wyd. 3 zmienione i uzupełn. opr. J.Tazbir przy współud. M.Korolki, Kraków 1972, Oss., ss. CVI, 196, nrb. 2, BN s. I nr 70, zł 25.-

Wydanie "Kazań" zrywa ostatecznie z legendą o ich retorycznej "genezie" (tzn. z przekonaniem, że jest to zapis autentycznych kazań wygłaszanych na sejmie w 1597 r.) i opiera się na ostatnim wydaniu za życia autora, z r.1600. Obszerny wstęp charakteryzuje skomplikowany układ idei pro- i kontrreformacyjnych w Europie i w Polsce pod koniec XVI w., przynosi sylwetkę Skargi w świetle najnowszych badań oraz zawiera rozbiór "Kazań" pod kątem ich treści ideologicznej i wartości kompozycyjno-stylistycznych. Wiadomości o dziejach recepcji dzieła Skargi przynosi, obok wstępu, nota bibliograficzna.

BP/50/100

M.G.